

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Mw. X. Li

Onze referentie
50929064

Datum 4 maart 2025
Betreft Nieuw proces voor wijzigingen nadere vooropleidingseisen in de
Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (Ratho)

Bijlagen
2

Geacht college van bestuur,

Met deze brief informeer ik u over een aantal wijzigingen in de procedure rondom het doorgeven van de nadere vooropleidingseisen voor associate degree- en bacheloropleidingen, zoals vastgelegd in de bijlagen A en B van de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (hierna: Ratho). Vanaf 1 mei 2025 zal DUO dit proces overnemen van het bestuursdepartement van OCW.

Achtergrond

Momenteel geven onderwijsinstellingen handmatig wijzigingen van de nadere vooropleidingseisen door via een door het College van Bestuur (hierna: CvB) getekend aanvraagformulier dat per e-mail naar OCW wordt gestuurd. Het actualiseren van de Ratho op basis van deze handmatige verzoeken is foutgevoelig. Op verzoek van onderwijsinstellingen en het Landelijk Centrum Studiekeuze (hierna: LCSK) heeft het bestuursdepartement aan DUO gevraagd om het wijzigingsproces te standaardiseren om zo de foutgevoeligheid te verminderen. In het vervolg van deze brief wordt het wijzigingsproces via DUO verder toegelicht. Het bestuursdepartement blijft verantwoordelijk voor het wijzigen van de Ratho.

Nieuwe deadline voor het aanleveren van wijzigingen

In september van ieder kalenderjaar treedt een nieuwe versie van de Ratho in werking. Om wijzigingen tijdig te kunnen verwerken, moeten deze momenteel vóór 1 mei van ieder kalenderjaar worden aangeleverd bij OCW. Vanaf 2026 wordt deze deadline vervroegd naar uiterlijk 1 april van ieder kalenderjaar, zodat DUO voldoende tijd heeft om een volledig mutatieoverzicht van alle wijzigingen op te stellen voor OCW.

Nieuwe procedure voor het aanleveren van wijzigingen

In opdracht van OCW heeft DUO een gestandaardiseerde procedure ontwikkeld voor het doorgeven van wijzigingen in de nadere vooropleidingseisen. De huidige procedure, waarbij u wijzigingen doorstuurt naar de Dienstpostbus Ratho

(ratho@minocw.nl), komt hiermee te vervallen vanaf 1 mei 2025. In de bijlage van deze brief vindt u een stapsgewijze uitleg van de nieuwe procedure die DUO zal hanteren.

Onze referentie
50929064

Voor wijzigingen in de Ratho die op 1 september 2025 in werking zal treden, kunt u vóór 1 mei 2025 nog terecht bij OCW via de huidige procedure. Voor wijzigingen in de Ratho die op 1 september 2026 in werking zal treden, kunt u vanaf 1 mei 2025 terecht bij DUO via de nieuwe procedure.

Meldplicht bij niet hanteren van nadere vooropleidingseisen

Indien een opleiding besluit om de nadere vooropleidingseisen niet te hanteren, moet dit momenteel per e-mail worden gemeld bij OCW. Deze melding wordt vervolgens zo snel mogelijk doorgestuurd naar LCSK ten behoeve van de studievoorlichting voor aspirant-studenten. In opdracht van OCW wordt door DUO onderzocht per wanneer dit proces kan worden gestandaardiseerd via het Registratie Instellingen en Opleidingen-systeem (hierna: RIO). Zodra hier duidelijkheid over is, zult u daarover geïnformeerd worden door DUO.

Verzoek: informeer studentenadministratie van wijzigingen

Wijzigingen van de nadere vooropleidingseisen worden regelmatig gedurende het studiejaar doorgegeven aan OCW. Versoepelingen en verduidelijkingen van deze eisen kunnen direct van kracht worden voor het eerstvolgende studiejaar, zonder overgangstermijn. Deze wijzigingen mogen, na ontvangstbevestiging, direct met aspirant-studenten worden gecommuniceerd. In de praktijk leidt dit echter regelmatig tot miscommunicatie richting aspirant-studenten.

Studentenadministraties zijn namelijk niet altijd tijdig op de hoogte van de doorgegeven wijzigingen, waardoor het risico ontstaat dat aspirant-studenten worden afgewezen op basis van de oude vooropleidingseisen. Ik verzoek u daarom om wijzigingen niet alleen aan DUO door te geven, maar ook intern te communiceren met de studentenadministratie. Dit draagt bij aan het studiekeuze- en inschrijfproces van aspirant-studenten. In het nieuwe wijzigingsproces zal de onderwijsinstelling hier ook aan herinnerd worden.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de nieuwe procedure rondom het doorgeven van wijzigingen van de nadere vooropleidingseisen. Mocht u vragen hebben over het proces van wijzigingen aanleveren dan kunt u contact opnemen met DUO (ssg@duo.nl). Voor vragen over de Ratho kunt u contact opnemen met de Dienstpostbus Ratho (ratho@minocw.nl).

Met vriendelijke groet,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. Heidi Boussen

Nieuwe procedure voor het aanleveren van wijzigingen

Instellingen kunnen vanaf 1 mei 2025 bij DUO wijzigingen in de nadere vooropleidingseisen aanleveren voor associate degree- en bacheloropleidingen, zoals vastgelegd in de bijlagen A en B van de Ratho. De nieuwe procedure ziet dan voor de eerste keer op de versie van de Ratho die per 1 september 2026 in werking zal treden.

De nieuwe procedure vanaf 1 mei 2025 is bij DUO als volgt:

1. Instellingen leveren uiterlijk 1 april van elk kalenderjaar nadere vooropleidingseisen, dan wel de wijzigingen daarin, aan bij DUO via het mailadres ssg@duo.nl met een daartoe bestemd formulier dat vanaf 1 mei 2025 is gepubliceerd op [Hoger onderwijs – DUO Zakelijk](#).
2. DUO beoordeelt het aangeleverde formulier op tijdigheid en volledigheid (inclusief handtekeningen) van de daarin vermelde gegevens.
3. De formulieren die tijdig en volledig zijn aangeleverd worden opgenomen in een wijzigingsbestand dat is bestemd voor OCW zodat OCW de (wijzigingen in) de nadere vooropleidingseisen ná 1 april kan verwerken in bijlage A of B van de Ratho. Instellingen worden door DUO via de mail geïnformeerd over opname van de wijziging in het wijzigingsbestand. Instellingen kunnen dan ook direct hun studentenadministratie op de hoogte stellen van de wijziging.
4. Als een formulier niet tijdig of niet volledig is aangeleverd, wordt dit via de mail teruggekoppeld aan de instelling.
 - Als een formulier te laat (lees ná 1 april) is ingediend, gaat deze niet mee in het wijzigingsbestand naar OCW voor de Ratho van het betreffende kalenderjaar, maar pas in het wijzigingsbestand voor de Ratho van het daaropvolgende kalenderjaar.
 - Als het formulier niet volledig is (bijvoorbeeld omdat de vereiste handtekeningen ontbreken), of als onduidelijk is wat de wijziging is, dient de instelling opnieuw een formulier in te sturen.
5. Na het verstrijken van de deadline van 1 april bundelt DUO de wijzigingen en geeft deze met het wijzigingsbestand door aan OCW.
6. OCW draagt zorg voor aanpassing van de Ratho, die per 1 juli wordt gepubliceerd en per 1 september van het betreffende kalenderjaar in werking treedt.

Bijlage 2Onze referentie
50929064**Opname of wijzigingen nadere vooropleidingseisen doorgeven**

<i>Wijziging en procedure</i>	<i>Deadline</i>	<i>Toelichting op de ingangsdatum</i>
Nieuwe opleiding Zodra het verzoek van de instelling tot registratie van de nieuwe opleiding in RIO is verwerkt en een opleidingscode is toegekend, dient de instelling een aanvraag te doen voor de opname van de nadere opleidingseisen in de Ratho. De instelling of instellingen gezamenlijk vullen het aanvraagformulier in met de handtekeningen van CvB's en sturen het op naar ssq@duo.nl .	1 april van ieder kalenderjaar	Als de nieuwe opleiding in RIO is geregistreerd en als het verzoek voor het opnemen van de nadere vooropleidingseisen uiterlijk 1 april van ieder kalenderjaar is aangeleverd, dan worden de nadere vooropleidingseisen in de eerstvolgende Ratho opgenomen. Als het verzoek na 1 april wordt aangeleverd, dan worden de nadere vooropleidingseisen pas in de Ratho van het daaropvolgende jaar opgenomen.
Versoepeling De instelling of instellingen gezamenlijk vullen het aanvraagformulier in met de handtekeningen van CvB's en sturen het op naar ssq@duo.nl .	1 april van ieder kalenderjaar	Bij een versoepeling geldt er <u>geen</u> overgangstermijn. Als de wijziging uiterlijk 1 april van ieder kalenderjaar is aangeleverd, dan gaat deze in de eerstvolgende Ratho mee. Voorbeeld: op 30 maart 2026 wordt de versoepeling doorgegeven aan DUO. De versoepeling gaat in per september 2026 (studiejaar 2026-2027). De instelling dient de versoepelde nadere vooropleidingseisen tijdig te communiceren richting aspirant-studenten.
Verzwaring De instelling of instellingen gezamenlijk vullen het aanvraagformulier in met de handtekeningen van CvB's en sturen het op naar ssq@duo.nl .	1 april van ieder kalenderjaar	Bij een verzwaring geldt <u>wel</u> een overgangstermijn (voor instroom havo-diploma 2 jaar, voor instroom vwo-diploma 3 jaar), zodat aspirant-studenten zich hierop kunnen voorbereiden.
Vervanging van # (door een/meer vak(ken)) De instelling of instellingen gezamenlijk vullen het aanvraagformulier in met de handtekeningen van CvB's en sturen het op naar ssq@duo.nl .	1 april van ieder kalenderjaar	Bij een verduidelijking geldt er <u>geen</u> overgangstermijn. Als de wijziging uiterlijk 1 april van een kalenderjaar is aangeleverd, dan gaat deze in de eerstvolgende Ratho mee. Voorbeeld: op 30 maart 2026 wordt de vervanging van # doorgegeven aan DUO. De vervanging van # gaat in per september 2026 (studiejaar 2026-2027). De instelling dient de vervanging van # tijdig te communiceren richting aspirant-studenten.
Samengevoegde opleiding die nadere vooropleidingseisen hanteert De samengevoegde opleiding wordt door de instelling in RIO		1. Bij samenvoeging van 2 of meer opleidingen, waarvan ten minste 1 nadere vooropleidingseisen hanteerde, blijven de 'lichtste' nadere vooropleidingseisen gelden om voorkomen dat aspirant-studenten die al een profiel gekozen hebben plotseling

geregistreerd. OCW ontvangt in april een lijst van samengevoegde opleidingen van DUO. Er zijn 2 opties: 1. Geen nieuwe nadere vooropleidingseisen. 2. Nieuwe nadere vooropleidingseisen. De samengevoegde opleiding vult het aanvraagformulier in met de handtekening van CvB en stuurt het op naar ssg@duo.nl.	1. Niet van toepassing 2. 1 april van ieder kalenderjaar	beperkt worden in hun studiekeuze. Als de samengevoegde opleiding uiterlijk 1 april van ieder kalenderjaar in RIO is geregistreerd, dan wordt deze in de eerstvolgende Ratho toegevoegd en de oude opleidingen verwijderd. 2. De samengevoegde opleiding wordt in de eerstvolgende Ratho toegevoegd en de oude opleidingen worden verwijderd. Indien de nieuwe eisen leiden tot een verzwaring dan wordt bij de invoering daarvan rekening gehouden met de overgangstermijn (voor instroom havo-diploma 2 jaar, voor instroom vwo-diploma 3 jaar).
Wijziging van vakken in het voortgezet onderwijs De instelling of instellingen gezamenlijk vullen het aanvraagformulier in met de handtekeningen van CvB's en sturen het op naar ssg@duo.nl.	1 april van ieder kalenderjaar	Bij een wijziging van vakken in het voortgezet onderwijs kan de wijziging van de nadere vooropleidingseisen een versoepeling of een verzwaring betreffen. Afhankelijk van de type wijziging zal er een ander overgangstermijn en inwerkingtredingsmoment gelden. Zie bovenstaande toelichting bij een versoepeling of verzwaring van de nadere vooropleidingseisen.
Alle instellingen hanteren geen nadere vooropleidingseisen De instelling of instellingen gezamenlijk vullen het aanvraagformulier in met de handtekeningen van CvB's en sturen het op naar ssg@duo.nl.	1 april van ieder kalenderjaar	Er geldt <u>geen</u> overgangstermijn. Als de wijziging uiterlijk 1 april van ieder kalenderjaar is aangeleverd, dan worden de nadere vooropleidingseisen in de eerstvolgende Ratho verwijderd.
Instelling hanteert niet de nadere vooropleidingseisen De instelling dient eerst het aanvraagformulier te ondertekenen met betrekking tot de wijziging van de nadere vooropleidingseisen. Vervolgens dient de instelling in RIO te registreren dat zij de nadere vooropleidingseisen niet hanteert. Dat kan vanaf het najaar van 2025. Zodra RIO hierop is ingericht volgt nadere communicatie over het proces van registratie. Voor vragen neem contact op met ssg@duo.nl.	Vóór 1 oktober van ieder kalenderjaar	De instelling ondertekent het aanvraagformulier zodat OCW weet dat alle instellingen die dezelfde opleiding aanbieden op de hoogte zijn van de wijziging en een bewuste keuze maken om de nieuwe eisen wel of niet te hanteren. Het tijdig doorgeven van deze informatie aan OCW is belangrijk omdat OCW daarop LCSK kan informeren. LCSK kan slechts 9 maal per jaar diens website updaten.